خبر روز

۲ جایزه اصلی لس‌آنجلسی‌ها برای «جنگ جهانی سوم»

فیلم «جنگ جهانی سوم» ساخته هومن سیدی موفق به کسب دو جایزه اصلی از هشتمین دوره جشنواره فیلم جهان آسیا در لس‌آنجلس شد. هشتمین جشنواره فیلم جهان آسیا در لس آنجلس به‌واسطه موقعیت زمانی و مکانی خود، رویدادی مناسب برای فیلم‌های معرفی‌شده برای اسکار بهترین فیلم بین‌المللی است. فیلم سینمایی جنگ جهانی سوم که نماینده رسمی سینمای ایران در اسکار ۲۰۲۳ است، در راستای استراتژی طراحی شده و ارتقا و معرفی بهتر در کارزار جوایز اسکار و گلدن‌گلوب، اولین نمایش خود در آمریکا را در این رویداد معتبر تجربه کرد و دو جایزه ویژه هیات داوران و جایزه بهترین بازیگر مرد (محسن تنابنده) را دریافت کرد. ساخته هومن سیدی پس از حضور موفق در جشنواره ونیز در سی و پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو نیز در بخش مسابقه اصلی به نمایش گذاشته شد و در نهایت جایزه ویژه هیات داوران را به خود اختصاص داد. در فیلم جنگ جهانی سوم با زیگرانی چون محسن تنابنده، ندا جبرئیلی مهسا حجازی، نوید نصرتی، لطفا... سیفی و حاتم مشمولی به ایفای نقش پرداخته‌اند. نشریه هالیوود ریپورتر اخیرا درمطلبی از فیلم جنگ جهانی سوم نماینده رسمی سینمای ایران به عنوان یکی از شانس های غیرمنتظره شاخه بهترین فیلم بین‌المللی در اسکار ۲۰۲۳ نام برد./ ایسنا

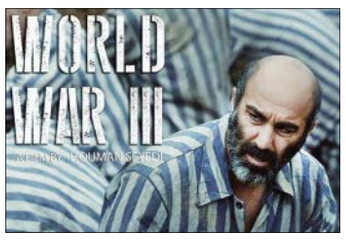

درنگ

به بهانه اکران همزمان ۳ فیلم کودک

شهر در دست بچه‌هاست

بیستم نوامبر (۲۹ آبان) که به نام روز جهانی کودک در تقویم نام‌گذاری شده است، بهانه خوبی درباره بررسی داشته‌های سینمای کودک به نظر می‌رسد. به‌ویژه نوک پیکان این تامل و تلنگر باید به سمت متولیان سینمای کودک‌ونوجوان و سازمان سینمایی باشد که در این سال‌ها برای کودکان در عرصه سینما چه کرده‌اند و چقدر موفق شدند از ظرفیت عظیم آنها به‌عنوان مخاطبان بالقوه سینما بهره ببرند. با رصد مختصر تولیدات سالانه و مرور فیلم‌های اکران، می توانیم خروجی ریل‌گذاری مدیران سینمایی به‌خصوص داعیه‌داران سینمای کودک را ببینیم و از مقایسه آن با دیگر آثار سینمایی به جایگاه داشته یا نداشته آن واقف شویم.

البته در شرایطی که حتی سینما برای بزرگسالان هم به‌دلایل مختلف با افت کیفیت و خروجی بسیار نامطمئن در اکران روبه‌روست، توقع چندانی از اوضاع بسامان سینمای کودک نیست که تقریبا کمتر زمانی جزو اولویت‌های سینمای ایران بوده است. اگر از تلاش‌های جرقه‌ای و در حد بضاعت سینمای ایران در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ بگذریم که امروز از همان اندک به‌عنوان دوران طلایی سینمای کودک یاد می‌شود، سینمای ایران تقریبا همیشه مثل بچه سرراهی با فیلم‌های کودک‌ونوجوان روبه‌رو شده و طرح و برنامه‌ای جدی و هدفمند برای جذب خیل عظیم مخاطبان نداشته است. اگر هم قدم‌هایی در این راه برداشته شده، چندان محکم، اصولی و پیوسته نبوده و به نتیجه مثبتی منجر نشده است. ناکارآمدی انواع و اقسام جلسات شورای راهبردی سینمای کودک در بنیاد سینمایی فارابی، به‌خوبی گواه شکست‌های پی‌درپی در این زمینه است.

بچه‌های امروزی حتی از پاتوق و محلی ثابت و آشنا برای اکران فیلم کودک (مثل سینمای کانون در سال‌های دور) بی‌بهره هستند و پخش‌کننده فیلم کودک برای دریافت چند سالن و چند سئانس بیشتر وارد رقابتی نابرابر با فیلم‌های پرچهره و پرهیاهوی بزرگسالان می‌شود.

اما از آنجا که آدمی به امید زنده است و به‌ویژه با دیدن کودکان این امیدواری تقویت می‌شود، دست‌کم به بهانه روز جهانی کودک کمی هم نیمه پرلیوان را ببینیم و همین اکران همزمان سه فیلم کودک در این نوبت از نمایش عمومی آثار سینمایی را به فال نیک می‌گیریم.

انیمیشن «پسر دلفینی» که تا اینجا بیش از ۱۷ میلیارد تومان در گیشه فروخته، یک‌تنه پرچم سینمای کودک را بالا برده و انیمیشن «لوپتو» هم که مدت کمی است اکران شده، فروش خود را به عدد سه میلیارد تومان رسانده است. موفقیت این دو انیمیشن حتی در این اوضاع نابسامان اکران چراغ سبز خوبی به مدیران سینمایی و متولیان سینمای کودک و نوجوان است که هم ظرفیت بالای آثار پویانمایی را جدی بگیرند و هم به تقویت جذابیت‌های ساختاری فیلم هایی «برای کودکان» بیندیشند. «بام بالا» هم دیگر فیلم برای بچه هاست که فروش آن از یک میلیارد عبور کرده است. به جز این سه فیلم، «بازیوو» هم که از نوبت‌های قبلی اکران روی پرده است، کم و بیش در چند سینما و چند سئانس به نمایش خود ادامه می‌دهد و فروش خود را به دو میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان رسانده است.

اکران چند فیلم همزمان کودک ونوجوان در سینمای ایران البته مورد بی سابقه ای نیست اما تقریبا هیچ‌گاه به جریان پیوسته‌ای تبدیل نشده است، امیدواریم از این به بعد شاهد روند مستمری در تولید و اکران فیلم‌هایی با محتوای مناسب و ساختار جذاب برای کودکان باشیم.

سعید شیخ‌زاده، مدیر دوبلاژ انیمیشن سینمایی «لوپتو» در گفت‌وگو با «جام جم»:

انیمیشن ایرانی، دغدغه من است

علی رستگار
گروه فرهنگ و هنر

یکی از جذابیت‌های انیمیشن سینمایی «لوپتو» دوبله آن است و اگر بگوییم صداپیشگی دوبلورها این اثر را شنیدنی و حتی دیدنی‌تر کرده، بیراه نیست. سعید شیخ‌زاده به‌عنوان مدیر دوبلاژ لوپتو تعدادی از بهترین و کاربلدترین دوبلورهای پیشکسوت و جوان را گردهم آورد و این نتیجه خوب را رقم زد.

اکبر منانی، دوبلور شخصیت‌های پوآروزبل‌خان و گلام در «ماجراهای گالیور» که شیخ‌زاده در مراسم تجلیل از منانی او را «پدر دوبله انیمیشن ایران» خواند، زنده‌یاد حسین عرفانی که با آن صدای پرصلابت و جذابش هر شنونده‌ای را نمک‌گیر صدایش می‌کرد، جواد پزشکیان که بیشترین تیپ پیرمردها را در کارتون‌ها و فیلم‌ها از او شنیده‌ایم و سِر هیس در کارتون «رابین‌هود» از شاه‌نقش‌های اوست، تورج نصر که از قدیمی‌های دوبله انیمیشن است و به خصوص با نقش شیپورچی «پسرشجاع» به یاد آورده می شود و ... در گفت‌وگو با شیخ‌زاده هم به چگونگی رسیدن به این ترکیب مناسب پرداختیم و هم درباره موضوعاتی چون چاشنی دوبله درجذاب‌تر کردن انیمیشن لوپتو، پیشرفت صنعت انیمیشن ایران وکمبود عناصر خیال و فانتزی در فیلم‌های سینمای کودک ونوجوان در سال‌های اخیر حرف زدیم. درعین‌حال مصاحبه با این هنرمند که به‌جز فعالیت دوبله در سال‌های اخیر واجد کارنامه مهم و قابل اشاره‌ای درزمینه سینمای کودک ونوجوان در سال‌های دور است، سنخیت تام و تمامی هم با مناسبت روز جهانی کودک دارد.

اولین نکته درباره دوبله انیمیشن سینمایی «لوپتو» ترکیب صداپیشگان آن است؛ زنده‌یاد حسین عرفانی، اکبر منانی، جواد پزشکیان، تورج نصر و ... چطور برای دوبله این فیلم به چنین ترکیبی رسیدید؟

همیشه دوست دارم کاری را که در زمینه دوبله به من می‌سپارند، به‌درستی انجام دهم و با یک گروه حرفه‌ای و بهترین دوبلورها کار کنم. آقای عرفانی که روح شان شاد باشد، از عزیزان و پیشکسوتان من بودند و همیشه به من لطف داشتند. به جز حضور ایشان، فکر می‌کردم که ترکیبی از قدیمی ها و پیشکسوتان دوبله و نسل جدید دوبله، باعث ایجاد فضایی بامزه و شیرین می شود. چون اصولا لوپتو فرم طنز دارد و سبک آن کمدی است. به خاطر همین سعی کردیم از صداپیشگانی استفاده کنیم که در کار کمدی حرفه‌ای و باسابقه هستند و بتوانیم از تجربیات شان بهره ببریم. به نظرم درنهایت با این نگاه، دوبله خوبی برای این کار داشتیم.

آقای محبوب، رئیس صنف اسباب‌بازی کاراکتری دووجهی دارد، اول آدمی دلسوز و دغدغه‌مند است که ظاهرا از تولیدات کارخانه لوپتو حمایت می‌کند اما بعد آن روی سکه اش را می بینیم. زنده‌یاد عرفانی به شکل جذابی این دو ویژگی را در صداپیشگی این شخصیت ارائه داد.

دقیقا. ایشان باتجربه درخشانی که در دوبله داشتند به بهترین شکل این دو وجه محبوب را منتقل کردند. در صحبت هایی که برای این کار با هم داشتیم، ایشان تحلیل ها و پیشنهادات خوبی درباره نقش ارائه می دادند. اصولا هنرمندان درجه یک پیشنهادات خوبی در کارها دارند و ویژگی های خوبی به نقش و کاراکتر اضافه می‌کنند. آقای عرفانی هم در انیمیشن لوپتو همین کار را کردند.

به نظر می رسد برخی نمک های لوپتو ما حصل طنازی هنر دوبلورها و مدیریت دوبلاژ است.

صد درصد. چون مرتب در حوزه انیمیشن و به‌ویژه انیمیشن های ایرانی کار می‌کنم، به یک نتیجه و ذائقه‌ای درباره مخاطبان رسیده‌ام و می‌دانم مخاطب ایرانی چه می خواهد. بنابراین سعی می‌کنم این موضوع را با گروه درمیان بگذارم و از همکاران بخواهم علاوه بر پایبندی به فیلمنامه، ذائقه تماشاگر ایرانی را هم در نظر بگیریم. فکر می‌کنم این نکته خیلی حساسی است که هر کشوری که محصولی فرهنگی و هنری و سینمایی تولید می‌کند، ذائقه مخاطب خود را بشناسد و ظرفیت های طنز اثر را هم لحاظ کند. به عنوان مثال من در کارهای کمدی چین خیلی این موضوع را می بینم، آثاری که خیلی به فضای کاری ما نزدیک است. بنابراین ذائقه خیلی مهم است و برای جذب مخاطب ایرانی باید شوخی و طنز را هم در نظر گرفت. درحالی که این شوخی مثلا در انیمیشن های اروپایی جواب نمی‌دهد.

همان طور که اشاره کردید در کارنامه شما همان قدر که دوبله انیمیشن های درجه یک جهان وجود دارد، دوبله انیمیشن های ایرانی هم دیده می‌شود، چه به عنوان صداپیشه و چه به عنوان مدیر دوبلاژ. یکی از مهم‌ترین کارهای شما هم در این زمینه مدیریت دوبلاژ انیمیشن سینمایی «فیلشاه» است. در گفت‌وگویی که آن زمان با شما درباره دوبله این فیلم داشتم، گفتید دوبله انیمیشن ایرانی کسیفبیشتری دارد.

> **ما هنرمندان خوبی در انیمیشن داریم که کارهای جهانی انجام می‌دهند و بخشی از فعالان انیمیشن ایران در انیمیشن‌های بزرگ دنیا مشارکت دارند**

الان نظرتان چیست و پیشرفت انیمیشن سینمایی ایران را محسوس می‌دانید؟

قطعا هنوز هم این نظر را دارم و در کار مدیریت دوبلاژ، دغدغه و اولویت من انیمیشن ایرانی و تولیدات داخلی است. از این جهت برایم اهمیت دارد که ما می‌توانیم یک اثر سینمایی و انیمیشنی و شخصیت‌های آن را به طور کامل خلق کنیم و بسازیم. ضمن این‌که صنعت انیمیشن ایران بسیار پیشرفت کرده است و داریم کارهایی می‌کنیم که خیلی نو است و برای اولین بار در ایران انجام می‌شود. مدتی است مشغول کاری هستم که با سنسورها و حسگرهای میمیک صورت پیش می‌رود. این کار برای اولین بار است که در ایران انجام می‌شود. چون در مرحله پیش تولید هستیم، فعلا درباره اسم و عوامل کار توضیح نمی‌دهم اما منظور این که الان در زمینه انیمیشن به جایی رسیده ایم که با سنسورهایی که روی صورت تعریف می‌شود کار ابتدایی و اولیه صحبت شخصیت ها را انجام می‌دهیم. این پروسه در ادامه کامل می‌شود و وقتی صدای دوبلور روی انیمیشن قرار می‌گیرد، حالت های مختلف صورت کاراکتر و حرکت لب های او موقع حرف زدن کاملا سینک و هماهنگ خواهد بود. چون انیمیشن همه جهان به این سمت رفته است ما هم باید این راه را برای جذابیت و باورپذیری هرچه بیشتر کاراکترها و دوبله انیمیشن انجام دهیم و نباید عقب بمانیم.

شما یکی از ستاره‌های سینمای کودک دهه های ۶۰ و ۷۰ بودید و از قضا در فیلم هایی حضور داشتید که هم نقش بچه ها واقعا در قصه محوری تعیین‌کننده بود و هم خود فیلم ها در حد بضاعت، چشمه هایی از خیال و فانتزی داشتند. نظرتان درباره فیلم های کودک ونوجوان این سال های سینمای ایران چیست که چندان از عناصر خیال و فانتزی استفاده نمی‌کنند و تقریبا قافیه را به انیمیشن های سینمایی باخته‌اند؟

ما دوستان هنرمند و خوبی در عرصه انیمیشن داریم که کارهای جهانی انجام می دهند. ممکن است این موضوع خیلی هم رسانه ای نشده باشد اما بخشی از فعالان انیمیشن ایران در انیمیشن های خوب و بزرگ دنیا مشارکت دارند و به صورت دورکار مشغول فعالیت و همکاری هستند. البته یکی از دلایل این است که دستمزدهای دوستان ایرانی به دلار رقم مناسبی دارد و برای کمپانی ها و استودیوهای انیمیشن دنیا بصرفه است. بخشی از کارهای گرافیکی بالیوود را عزیزان حوزه انیمیشن ایران انجام می دهند اما دوست دارم به جز انیمیشن، فیلم های کودک و نوجوان ایران هم سهم مهمی در جذب مخاطبان و رضایتمندی آنها داشته باشند. ای‌کاش در این زمینه ساده‌انگاری نکنیم و از این نگاه ابتدایی به سینمای کودک در سال های اخیر فاصله بگیریم. در این سال ها یا در فیلم ها صرفا از حضور کودکان استفاده کردیم، درحالی که دغدغه، ساخت اثری برای بزرگسالان بود یا حضور کودک در فیلم ها را خیلی ساده و کودکانه و در حد برخی برنامه های تلویزیونی دیدیم. حتی گاهی کودک نقش اصلی فیلم است اما مشخصا فیلم گفتار کودکان را ندارد و برای بچه ها نیست. قابل قبول نیست که نقش اصلی فیلم یک بچه باشد اما فیلم مدام حرف های فلسفی بزند. به نظرم باید متفاوت تر عمل کنیم و بچه ها را در فیلم ها بزرگ تر، محوری تر و موثرتر و در فضایی شاداب‌تر ببینیم.

مکث

قهرمان بچه‌های دیروز

اگرچه سعید شیخ زاده را در سال‌های اخیر بیشتر به عنوان مجری برنامه های تلویزیونی در زمینه کودکان ونوجوانان و صداپیشه و مدیر دوبلاژ انیمیشن های سینمایی می شناسیم اما نسبت ریشه داتری با دنیای بچه ها دارد و زمانی که ۱۲-۱۱ سال بیشتر نداشت، یکی از ستاره های سینمای کودک ونوجوان بود و همان قدر که در فیلم هایی چون آبادانی ها (کیانوش عیاری) و گالان (امیر قویدل) فرزند قهرمان های قصه و متاثر از شرایط آنها بود اما به همان اندازه هم نقشی محوری و تعیین کننده در فیلم های «برای بچه ها» داشت و مخاطبان هم سن و سالش با او همراه می شدند. سفر جادویی (ابوالحسن داوودی)، علی وغول جنگل (مسعود رسام و بیژن بیرنگ)، دره شاپرک ها (فریال بهزاد) و حسنک (مهستی بدیعی) از فیلم های مشهور و پرمخاطب سینمای کودک بودند که شیخ‌زاده نقشی مهم در آنها بازی می‌کرد.

زادروز

این پیرمرد دوست داشتنی

علی رستگار: امان از این ویکی پدیا! می گویید چرا؟ فارغ از طنابی که جناب سرهنگ علیفریک بار با آن ته چاه رفت وبرگشت در موارد دیگر هم چندان نمی توان به صحت اطلاعات آن اعتماد کرد. یکی از این داده های اشتباه درباره ارد شیر کاظمی، پیرمرد دوست داشتنی وصریح اللهجه این سال های سینمای ایران است و تولد او را در این دانشنامه اینترنتی ۱۸ شهریور ۱۲۹۹ می نویسند و از کاظمی به عنوان پیرترین بازیگر ایران نام می برند، اما بازیگر فیلم های «دایره زنگی» و «در دنیای تو ساعت چند است؟» سال ها پیش در چنین روزی و در ۲۹ آبان ۱۳۱۷ به دنیا آمد. تولدش بسیار مبارک و شیرینی نقش آفرینی‌اش مستدام.

کارگاه

حوزه هنری دوره فیلمسازی برگزار می‌کند

حوزه هنری استان تهران کارگاه های آموزشی «فیلم طهران» را در شهرستان های مختلف این استان برگزار می‌کند. کارگاه های آموزش تخصصی فیلم طهران به همت حوزه هنری این استان در دفاتر اسلامشهر، بهارستان، پاکدشت، پیشوا، قرچک، ورامین، شهرقدس، رباط کریم، دماوند و شهریار برگزار می شود. بهنام بهادری، مسئول سینمایی حوزه هنری استان تهران به تشریح ابعاد این رویداد آموزشی پرداخت و با تاکید براین‌که فیلمسازی، فیلمنامه‌نویسی، تدوین و تصویربرداری در این دوره‌ها توسط استادان مجرب و باسابقه تدریس خواهد شد، افزود: در انتهای دوره‌هایی که در شهرستان های تهران برگزار خواهد شد یک ورک شاپ استانی را در شهر تهران خواهیم داشت. او درباره شرایط و نحوه حضور علاقه مندان در این رویداد گفت: برای حضور علاقه‌مندان در این رویداد شرایط دشواری نداریم لذا آشنایی علاقه‌مندان با مقوله نگارش متن و هنر به طور کلی برای ثبت‌نام اولیه کافی است و در ادامه پس از تکمیل فرم‌ها از سوی علاقه‌مندان بررسی و ثبت‌نام نهایی صورت خواهد گرفت. بهادری عنوان کرد: دوره های فیلمسازی، فیلمنامه‌نویسی، تدوین و تصویربرداری را در هشت جلسه به علاقه‌مندان ارائه خواهیم کرد./ مهر

فیلم کوتاه

موفقیت «نفس نکش» در جشنواره روسیه

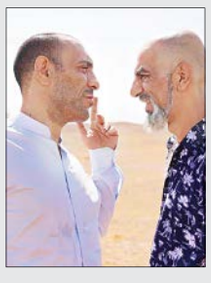

فیلم کوتاه «نفس نکش» ساخته میلاد نسیم سبحان دیپلم ویژه هیات داوران چهل ودومین جشنواره دانشجویی VGIK روسیه را دریافت کرد. داوران این جایزه را برای مهارت‌های حرفه‌ای در فیلمبرداری به این اثر کوتاه اهدا کردند. مدیریت فیلمبرداری «نفس نکش» را علی آقایی به عهده داشت.

فیلم نفس نکش روایتگر مردی جوان است که موقع نفس کشیدن از دهانش دود بیرون می آید! این فیلم پیشتر در بیش از ۱۰ جشنواره از جمله بوچئون کره جنوبی و مسکو حضور داشته و جایزه پلاتین رمی بهترین فیلم تریلر از جشنواره هیوستون آمریکا و جایزه بهترین فیلم بخش بین‌الملل از جشنواره رجینای کانادا را دریافت کرده است. نقش‌های اصلی این فیلم کوتاه را علی باقری و علیرضا مهران بازی می‌کنند که از جمله بازیگران شناخته‌شده و حرفه‌ای تئاتر، تلویزیون و سینمای ایران هستند. علی فرزین، وحید خاکساری و امیرعلی علی‌نقی هم در فیلم نفس نکش حضور دارند./ جام جم